

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ

ชื่อหลักสูตรการทำกระเป่าจากผ้าขาวม้า
จำนวน ๓๑ ชั่วโมง

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การจัดทำหลักสูตรการทำกระเปาะจากผ้าขาม้า ได้จัดทำขึ้นตามนโยบายกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ได้ให้สถานศึกษาขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืนกิจกรรมส่งเสริมศูนย์ฝักอาชีพชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องให้กลุ่มเป้าหมาย โดยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ใน ๕ กลุ่มอาชีพได้แก่ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม และอาชีพเฉพาะทางหรือ การบริการรวมถึงการเนนอาชีพช่างพื้นฐาน ได้จัดทำหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างทักษะใหม่ (New skill) เพิ่มสมรรถนะ (Up skill) หรือทบทวนทักษะ (Re skill) เพื่อให้สถานศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมนำไปใช้ ในการขับเคลื่อนโครงการศูนย์ฝักอาชีพชุมชนที่สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนและความต้องการของ ตลาดแรงงาน การพัฒนาประเทศ การดำเนินงานจัดกิจกรรมหลักสูตร ฝักอาชีพให้แก่ ประชาชน กลุ่มเป้าหมายให้ดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาต่อเนื่อง(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๑) การกำหนดเนื้อหาและชั่วโมงในการเรียนหลักสูตรจะประกอบไปด้วยจำนวนชั่วโมงของเนื้อหาความรู้และ การปฏิบัติเมื่อผู้เรียนเรียนจบหลักสูตรแล้วสามารถนำความรู้ และทักษะไปประกอบอาชีพสร้างรายได้ รวมทั้งสามารถนำจำนวนชั่วโมงที่ได้เรียนไปเทียบโอน เป็นผลการเรียนในรายวิชาเลือกของสาระ การประกอบอาชีพตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. หลักสูตรการทำกระเปาะจากผ้าขาวม้า	๑
๑.๑ ความเปนม้า	๑
๑.๒ จุดประสงค์	๑
๑.๓ เป้าหมาย	๑
๑.๔ ระยะเวลา	๒
๑.๕ เนื้อหาหลักสูตร	๒
๑.๖ การจัดการเรียนรู้	๒
๑.๗ สื่อการเรียนรู้	๒
๑.๘ การวัดและประเมินผล	๒
๑.๙ การจบหลักสูตร	๓
๑.๑๐ เอกสารหลักฐานการศึกษาที่ได้รับหลังจากจบหลักสูตร	๓
๑.๑๑ การเทียบโอน	๓
๒. โครงสร้างหลักสูตรการทำกระเปาะจากผ้าขาวม้า	๔
ภาคผนวก	
แบบทดสอบก่อนเรียนหลักสูตรการทำกระเปาะจากผ้าขาวม้า	๕
ใบความรู้หลักสูตรการทำกระเปาะจากผ้าขาวม้า	๖
แบบประเมินผลงานผู้เรียน	๘
แบบทดสอบหลังเรียนหลักสูตรการทำกระเปาะจากผ้าขาวม้า	๙
เฉลยข้อสอบการทำกระเปาะจากผ้าขาวม้า	๑๐

ชื่อหลักสูตร การทำกระเป่าจากผ้าขาม้า

จำนวน ๓๑ ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพ พาณิชยกรรมและการบริการ

๑.ความเป็นมา

การจัดทำหลักสูตรการทำกระเป่าจากผ้าขาม้า ได้จัดทำขึ้นตามนโยบายกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ได้ให้สถานศึกษาขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืนกิจกรรมส่งเสริมศูนย์ฝกอาชีพชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องให้กลุ่มเป้าหมาย โดยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการทำงานทำ ใน ๕ กลุ่มอาชีพได้แก่ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม และอาชีพเฉพาะทางหรือ การบริการรวมถึงการเนนอาชีพช่างพื้นฐาน ได้จัดทำหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างทักษะใหม่ (New skill) เพิ่มสมรรถนะ (Up skill) หรือทบทวนทักษะ (Re skill) เพื่อให้สถานศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมนำไปใช้ ในการขับเคลื่อนโครงการศูนย์ฝกอาชีพชุมชนที่สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนและความต้องการของ ตลาดแรงงาน การพัฒนาประเทศ การดำเนินงานจัดกิจกรรมหลักสูตร ฝกอาชีพให้แก่ ประชาชน กลุ่มเป้าหมายให้ดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาต่อเนื่อง(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๑) การกำหนดเนื้อหาและชั่วโมงในการเรียนหลักสูตรจะประกอบไปด้วยจำนวนชั่วโมงของเนื้อหาความรู้และ การปฏิบัติเมื่อผู้เรียนเรียนจบหลักสูตรแล้วสามารถนำความรู้ และทักษะไปประกอบอาชีพสร้างรายได้ รวมทั้งสามารถนำจำนวนชั่วโมงที่ได้เรียนไปเทียบโอน เป็นผลการเรียนในรายวิชาเลือกของสาระ การประกอบอาชีพตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑

การจัดการทำกระเป่าจากผ้าขาม้า ถือเป็นศิลปะและหัตถกรรม หรืองานฝีมืออย่างหนึ่งที่มีมาตั้งแต่ สมัยโบราณ สืบสานวัฒนธรรมให้กับประชาชนได้มีเจตคติที่ดีงาม สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้เป็น แนวทางพัฒนา และเปนอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวต่อไป

๒. จุดประสงค์การเรียนรู้

- ๒.๑ เพื่อเปนช่องทางในการประกอบอาชีพและยกระดับทักษะเดิมให้ดีขึ้น
- ๒.๒ เพื่อสร้างทักษะใหม่ที่จำเป็นในการทำงาน ให้สอดคล้องกับความต้องการ
- ๒.๓ เพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ในครัวเรือน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข

๓. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือประชาชนกลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียน

- ๓.๑ ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
- ๓.๒ ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

๔. ระยะเวลา

การเรียนรู้ และฝกทักษะ จำนวน ๓๑ ชั่วโมง

๔.๑ ภาคทฤษฎี จำนวน ๕ ชั่วโมง

๔.๒ ภาคปฏิบัติ จำนวน ๒๖ ชั่วโมง

๕. เนื้อหาหลักสูตร

๑. วัตถุประสงค์ในการทำกระเปาะจากผาฝาย และการนำไปใช้ประโยชน์
๒. ขั้นตอนการทำกระเปาะจากผาฝาย การทำลายและแบบต่างๆ
๓. การจัดการดานการตลาด
๔. แหล่งเรียนรู้
๕. ทิศทางการประกอบอาชีพ

๖. การจัดกระบวนการเรียนรู้

- ๖.๑ การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร/ภูมิปัญญา
- ๖.๒ การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้
- ๖.๓ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ๖.๔ การฝึกปฏิบัติจริง

๗. สื่อการเรียนรู้

ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถานประกอบการ วัสดุของจริง และสื่อบุคคลในชุมชน

- ๗.๑ วิทยากร/ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความรู้
- ๗.๒ VCD / หนังสือ
- ๗.๓ Internet

๗.๔ ศึกษาดูงานจากกลุ่มอาชีพตัวอย่าง/แหล่งเรียนรู้

๘. การวัดและประเมินผล

การวัดผลประเมินผลหลักสูตร เป็นการตรวจสอบความก้าวหน้า โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูล และสารสนเทศที่แสดงการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ซึ่งสามารถประเมินได้ด้วยวิธีการต่างๆ ดังนี้

- ๘.๑ การสังเกต
- ๘.๒ การประเมินผลงาน/ชิ้นงาน

๙. การจบหลักสูตร

- ๙.๑ มีระยะเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
- ๙.๒ มีผลการเรียนผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ตามเกณฑ์ที่กำหนดดังนี้
 - ๑) ภาคทฤษฎี สัปดาห์ละ ๒๐
 - ๒) ภาคปฏิบัติ สัปดาห์ละ ๘๐

๑๐. เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังการจบหลักสูตร

๑๐.๑ หลักฐานการเขาเรียนตลอดหลักสูตร

๑๐.๒ ทะเบียนคุมวุฒิบัตร

๑๐.๓ วุฒิบัตรออกโดยสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนรู้อุหลักสูตรการท่ากระเปาจากผาผาย

๑๑. การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรการท่ากระเปาจากผาขวาม้า นี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้อุกับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ หรืออื่น ๆ ได้ตามเกณฑ์ ที่สถานศึกษากำหนด

โครงสร้างหลักสูตรหลักการทำกระเปาะจากผ้าขาม้า

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	สื่อการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	จำนวนชั่วโมง	
							ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	การทำกระเปาะจากผ้าขาม้า	<p>๑. ช่องทางในการประกอบอาชีพและยกระดับทักษะเดิมให้ดีขึ้น</p> <p>๒. เพื่อสร้างทักษะใหม่ที่จำเป็นในการทำงานให้สอดคล้องกับความต้องการ</p> <p>๓. เพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ในครัวเรือน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข</p>	<p>๑. การเลือกวัสดุและอุปกรณ์การทำกระเปาะจากผ้าขาม้า และนำไปใช้ประโยชน์</p> <p>๒. ขั้นตอนการทำกระเปาะจากผ้าขาม้า</p> <p>๓. การจัดการด้านการตลาด</p> <p>ฝึกปฏิบัติการทำกระเปาะจากผ้าขาม้า</p> <p>การบรรจุหีบห่อ/ช่องทางการขาย /ช่องทางออนไลน์/ ช่องทางการตลาด</p>	<p>ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ใช้ สื่อที่หลากหลาย เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถานประกอบการ วัสดุของจริง และสื่อบุคคลในชุมชน</p> <p>๑. วิทยากร/ ภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>ให้ความรู้/ใบความรู้</p> <p>๒. VCD/หนังสือ/ Internet</p> <p>๓. วัสดุอุปกรณ์ของจริง</p> <p>๔. กษาดูงานจากกลุ่มอาชีพ ตัวอย่าง/แหล่งเรียนรู้</p> <p>5. แบบทดสอบก่อนเรียน/ แบบทดสอบหลังเรียน</p>	<p>๑. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร/ภูมิปัญญา</p> <p>๒. การศึกษาดูงานจากแหล่ง เรียนรู้</p> <p>๓. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้</p> <p>๔. การฝึกปฏิบัติจริง</p>	<p>การวัดผลประเมินผลหลักสูตร</p> <p>เป็นการตรวจสอบความก้าวหน้า โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูล และสารสนเทศที่แสดงการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ซึ่งสามารถประเมินได้ด้วยวิธี การต่างๆ ดังนี้</p> <p>๑. การสังเกต</p> <p>๒. การประเมินผลงาน/ชิ้นงาน</p>	๖	๒๑
							๒	๒
รวม							๘	๒๓
							๓๑ ชม.	

แบบทดสอบก่อนเรียน

๑. ผาพื้นเมืองโดยส่วนมากผลิตในแถบภาคใด

- ก. แถบภาคกลางและภาคอีสาน
- ข. แถบภาคเหนือและภาคใต้
- ค. แถบภาคเหนือและภาคอีสาน
- ง. แถบภาคใต้และภาคกลาง

๒. ผาพื้นเมือง มีคุณสมบัติและลักษณะเป็นรูปทรงอย่างไร

- ก. รูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า
- ข. รูปทรงสามเหลี่ยม
- ค. รูปทรงวงกลม
- ง. รูปทรงสี่เหลี่ยมคางหมู

๓. ผาพื้นเมืองในแถบภาคอีสาน มีลักษณะการเรียกแบบใด

- ก. ผาฝายรอยสี
- ข. ผาแพรวขาวมา
- ค. ผาตะโกง
- ง. ผาดายดิบ

๔. ประโยชน์ที่จะได้รับหลังจากที่ทำกระเปาะจากผาขาวม้า/ผาพื้นเมือง

- ก. ช่วยลดปัญหาโลกร้อน
- ข. ชักทำความสะอาดได้ง่าย
- ค. ช่วยในเรื่องของการลดปริมาณขยะได้เป็นอย่างดี
- ง. ถูกทุกข้อ

๕. ข้อใดคือวิธีดูแลรักษา ผาพื้นเมือง

- ก. ชักด้วยสบู่ หรือผงซักฟอก และควรรีดในขณะที่ยังชื้นอยู่และรีดไถแห้งสนิท
- ข. ไม่ควรใช้น้ำยาซักแห้ง หรือผงซักฟอก
- ค. ชักด้วยน้ำอุ่น และควรชักด้วยมือ
- ง. ไขแปรงนุ่มๆ ปดฝุ่นออกทุกครั้งหลังการใช้งาน

ใบความรู้

ผ้าขาวม้า เป็นผ้าสารพัดประโยชน์ที่คนไทยใช้มาแต่โบราณ ส่วนใหญ่ผู้ใช้จะเป็นเพศชาย สามารถใช้นุ่งอาบน้ำ เช็ดตัว คลุมหัวกันแดด หรือทำเปลกก็ได้ บ้างก็เรียกว่า "ผ้าเคียนเอว"

จิตรกรรมรูปบุรุษ (ขวา) พาดผ้าขาวม้าไว้บนบ่า

ผ้าขาวม้ามีลักษณะเป็นผ้ารูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ความกว้างประมาณ 2 ศอก ยาวประมาณ 3-4 ศอก เป็นผ้าสำหรับผู้ชายใช้นุ่งแบบลำลอง ความกว้างจึงเท่ากับระยะจากเอวถึงกลางหน้าแข้ง ความยาวเท่ากับระยะพันรอบตัวแล้วเหลือเศษอีกเล็กน้อย โดยมากทอเป็นลายตารางเล็กๆ นิยมใช้ด้ายหลายสี อย่างไรก็ตาม ผ้าสีเดียว ที่มีขนาดเท่ากับผ้าขาวม้า ลายตารางหมากรุกแบบนี้ หากนำมาใช้นุ่งสำหรับผู้ชาย ก็นิยมเรียกผ้าขาวม้าเช่นกัน ผ้าขาวม้าในประเทศไทยมีชื่อเรียกแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับท้องถิ่น ซึ่งคำว่าผ้าขาวม้า เป็นภาษาทางภาคกลาง ส่วนในภาคอีสานบางแห่งเรียกว่าผ้าแพร ซึ่งมักจะได้จากการทอด้วยเครื่องทอผ้าที่เรียกว่า กี่ และจะทอเป็นขนาดยาวประมาณ 20-30 เมตร ต่อการทอแต่ละครั้ง แล้วจึงตัดแบ่งออกเป็นผืน ผืนละ 1 วา หรือ ประมาณ 1 เมตรครึ่ง ดังนั้น บางท้องถิ่นจึงเรียกว่าผ้าแพรวา เรียกตามความยาวของผ้าแต่ละผืน

ผ้าขาวม้า เป็นผ้าสารพัดประโยชน์ที่คนไทยใช้มาแต่โบราณ ส่วนใหญ่ผู้ใช้จะเป็นเพศชาย สามารถใช้นุ่งอาบน้ำ เช็ดตัว คลุมหัวกันแดด หรือทำเปลกก็ได้ บ้างก็เรียกว่า "ผ้าเคียนเอว"

แบบประเมินผลงานผู้เรียน

ชื่อ – สกุล.....

หลักสูตร..... กลุ่ม.....

คำชี้แจง : ให้อาจารย์ประเมินผลงานของผู้เรียนตามหัวข้อที่กำหนดให้

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนนประเมิน (๑๐ คะแนน)
๑. ความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระ (๒๐ คะแนน)	
๑.๑ ทดสอบความรู้ความเข้าใจ	
๑.๒ สอบถามความรู้ความเข้าใจ	
๒. ทักษะการปฏิบัติ (๔๐ คะแนน)	
๒.๑ สังเกตการณปฏิบัติในระหว่างการเรียนรู้การจัดกิจกรรม	
๒.๒ ประเมินโดยให้สาธิต	
๒.๓ แสดงขั้นตอนวิธีการปฏิบัติ	
๒.๔ ประเมินจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๓. คุณภาพผลงาน ผลการปฏิบัติ	
๓.๑ สังเกตผลงาน	
๓.๒ ตรวจสอบผลงาน	
๓.๓ มีความคิดสร้างสรรค์	
๓.๔ ผลการปฏิบัติวาเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่	
รวมคะแนน (๑๐๐ คะแนน)	

หมายเหตุ การประเมินผลการจบหลักสูตรอาจดำเนินการได้ ดังนี้

- การประเมินระหว่างเรียน และเมื่อจบหลักสูตร
- ประเมินครั้งเดียวก่อนจบหลักสูตร

ทั้งนี้ เกณฑ์การจบหลักสูตร จะต้องได้คะแนนรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ จึงจะผ่านเกณฑ์ การประเมิน

ลงชื่อ

(

วิทยากร

)

แบบทดสอบหลังเรียน

๑. ผาพื้นเมืองโดยส่วนมากผลิตในแถบภาคใด

- ก. แถบภาคกลางและภาคอีสาน
- ข. แถบภาคเหนือและภาคใต้
- ค. แถบภาคเหนือและภาคอีสาน
- ง. แถบภาคใต้และภาคกลาง

๒. ผาพื้นเมือง มีคุณสมบัติและลักษณะเป็นรูปทรงอย่างไร

- ก. รูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า
- ข. รูปทรงสามเหลี่ยม
- ค. รูปทรงวงกลม
- ง. รูปทรงสี่เหลี่ยมคางหมู

๓. ผาพื้นเมืองในแถบภาคอีสาน มีลักษณะการเรียกแบบใด

- ก. ผาฝายรอยสี
- ข. ผาแพรวขาวมา
- ค. ผาตะโกง
- ง. ผาดายดิบ

๔. ประโยชน์ที่จะได้รับหลังจากที่ทำกระเปาะจากผาขาวม้า/ผาพื้นเมือง

- ก. ช่วยลดปัญหาโลกร้อน
- ข. ชักทำความสะอาดได้ง่าย
- ค. ช่วยในเรื่องของการลดปริมาณขยะได้เป็นอย่างดี
- ง. ถูกทุกข้อ

๕. ข้อใดคือวิธีดูแลรักษา ผาพื้นเมือง

- ก. ชักด้วยสบู่ หรือผงซักฟอก และควรรีดในขณะที่ยังชื้นอยู่และรีดไถแห้งสนิท
- ข. ไม่ควรใช้น้ำยาซักแห้ง หรือผงซักฟอก
- ค. ชักด้วยน้ำอุ่น และควรชักด้วยมือ
- ง. ไข่แปรงนุ่มๆ ปัดฝุ่นออกทุกครั้งหลังการใช้งาน

เฉลยข้อสอบหลักสูตรการทำกระเปาะจากพลาสมา

๑. ค.

๒. ก.

๓. ข.

๔. ง.

๕. ก.